

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII”, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Băndăna, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-înf., Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lușă), Comuna, Concordia (T. Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgetana, Frăția, Frățietate, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-înf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noișana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ily-mare), Rîureana (Cap-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana, Zorile.

ABONAMENTUL:

PE 1 AN LEI 100—, PE ½ AN LEI 50—.

== NUMĂRUL 2 LEI. ==

SUB DIRECȚIUNEA D-LOR:

ION I. LĂPĂDATU și CONSTANTIN POPP

Redactor responsabil: SOFRON ROȘCA

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

DE SPAȚIUL UNUI cm² CĂTE 50 BANI.

SUMARUL:

Reforma agrară și libertatea economică a țăranilor.
— Uniunea funcționarilor de bancă români. — Băncile noastre: Bilanțuri, urcări de capital etc. — Adunări generale — dividende. — *Cronică*: Participarea la beneficiu a funcționarilor de bancă. Bilanțul băncii Marmarosch, Blank & Comp. «Banca Basarabiei» își înființează o nouă filială. Tratatul între Italia și Ceho-Slovacia. Noua orientare economică a Germaniei. Înlesnirea relațiilor între țările aliate și Belgia. Convenția financiară franco-ungară. Criza economică în Rusia. Diverse. — *Bibliografie*.

Reforma agrară și libertatea economică a țăranilor.

Când vorbim de libertatea economică a țăranilor români de azi, fie ei mici proprietari de pământ, ori fie și numai muncitori de pământ, este bine să ne gândim și la aceia, cari au fost, mai mult ori mai puțin, înaintașii lor. Este chiar necesar să ținem seama de soarta acelor înaintași așa cum aceea, soarta, le-a fost croită de cătră feluritele raporturi și sisteme economice sociale de pe vremuri, începând dela cele mai îndepărtate timpuri și până azi, timp de peste 2500 de ani!

Numai cunoscând trecutul vom putea vedea limpede prezentul și, apoi, vom putea înțelege bine, *cum trebuie* să facem, cece putem, pentru viitor!

Și iată care este în aceasta privință, trecutul redat în câteva cuvinte!

În evul vechiu îndeobște și la strămoșii noștri români îndeosebi, pământul îl lucrau și cultivau *sclavii*, cari erau lipsiți chiar și de libertatea lor personală fiind considerați numai ca un soi de dobitoace, niște vite mai de preț, dar numai ca oameni nu. Sistemul acela social-economic era: *sclăvia* sau *esclavagiul*. Dela începutul și sub întreaga durată a evului de mijloc s'a îmbunătățit puțin soarta acestor oameni. Sclavii s'au făcut *servi* sau *iobagi*. Asta a fost lungă și tristă epocă a *iobăgiei* sau a *servagiului*. Făcându-se un alt pas spre mai bine, sclavii, respective iobagii de altădată s'au desfăcut în două pături sociate. Unii așezându-se pe la orașe și îndeletnicindu-se mai ales cu comerțul și industria, precum și cu serviciile de care avea lipsă statul în măsură din ce în ce mai mare, au devenit *muncitori salarizați* în toată regula. Alții, rămânând pe la sate, la țară, au lucrat și mai departe pământul, parte ca mici proprietari de pământ, parte numai ca muncitori agricoli, adică cu toții ca *țărani*. În aceasta, a treia etapă, sau fază a soartei lor triste, sclavii și iobagii de altădată, aveau, prin unele părți ale lumii aproape întreaga lor libertate personală, ba unii chiar și unele drepturi politice!

Azi ne găsim la începutul altor timpuri în care se face un nou și puternic pas spre mai bine, atât în soarta muncitorilor dela orașe,

fie muncitorii intelectuali, ori fie cei manuali, cât și în soarta țăranilor.

Avem din ce în ce mai multe cazuri concrete în care vedem, că *munca este atât de prețuită și de căutată*, încât muncitorii salariați de azi se mai fac, rând pe rând și *coasociați* sau *cointeresați* ai capitalelor pe cari le lucrează. Adecă în afară și peste salariul care li-se dă pentru munca ce o isprăvesc, mai sunt împărtașiți și din *beneficiile* capitalelor, alătura de proprietarii cari țineau până acuma întregul beneficiu numai pentru ei!

De altă parte pentruca să se facă și în soarta țăranilor o nouă și cât mai mare îmbunătățire, s'a pus la cale, s'a hotărît și a început chiar a se și înfăptui aceea mare și epocală schimbare spre mai bine, pe care o numim: *reforma agrară*.

Cum însă reforma agrară are în vedere numai o nouă repartitie de pământ, adecă va da țăranilor atâta pământ cât va putea și cum numai pământul singur n'a fost și nu va fi niciodată deajuns, fie el cât de mult, pentruca să producă în soarta țăranilor îmbunătățirea așa cum aceasta este necesară și trebuie să se facă: este bine să lămurim ceva mai deaproape ființa acestei îmbunătățiri și să ne dăm seama din bun timp asupra ei. Asta cu atât mai vărtos pentrucă în aceasta privință putem să avem păreri și convingeri deosebite.

Astfel eu sunt de părerea, că la îmbunătățirea, de care este vorba aici, nu se poate ajunge altfel decât făcând totul, pe toate căile și cu toate mijloacele, ca deodată cu împroprietărirea, adecă cu luarea în primire a pământului pe care îl dă reforma agrară, țăranii noștri să aibă ori să poată ajunge cât mai îngrabă la o cât mai mare *libertate economică*. Și fiind vorba de libertatea economică a țăranilor, mă cred îndatorat să le spun acestor concetățeni și frați ai mei, că ce înțeleg eu sub libertatea lor economică!

La libertatea economică ajunge un țăran numai atunci — asta e convingerea mea! — când își lucrează și cultivează pământul, mult puțin, pe care îl are ca proprietate a lui, așa fel, încât din producția aceluia, adecă din venitul pământului său, să poată trăi dimpreună cu întreaga lui familie îndestulit, cinstit și în-

deosebi fără ca traiul vieții lui și a lor săi să atârne dela voința altor oameni! Adecă să fie liber. Chiar și în cazul, dacă numai din pământul pe care îl are el — cu toată hărnicia lui! — n'ar putea scoate venitul de care negreșit are lipsă, totuși să-i mai rămână destulă neatârtnare ca pentru alții numai într'atâta să mai muncească, încât propriul său pământ încă este bine lucrat și numai pentru un preț convenabil.

Numai acei țărani sunt cu adevărat liberi cari știu și pot să-și asigure astfel traiul vieții. Asta este rostul libertății economice a țăranilor, fără de care nici *libertatea personală* nu și-o pot înțelege și nu o pot prețui după adevărata și marea ei valoare, iar *libertatea politică*, dreptul de vot și altele, încă numai foarte rar și-o pot întrebuița în potriveală cu adevărata lor convingere și voință. De aceea cu drept cuvânt se poate zice că întâia și adevărata temelie a libertății personale și mai ales a celei politice este și rămâne totdeauna: *libertatea economică!*

Cu alt prilej voiu spune, așa sper, că în afară de pământul, mult puțin, pe care li-l dă azi, în noul, marele și bogatul nostru Stat Român, reforma agrară: *țăranii ei înșiși*, ce trebuie să mai aibă, mai ales *cum* trebuie să-și lucreze și să-și cultiveze pământul, pentruca să poată ajunge la libertatea lor economică și mai ales pentruca să și-o poată păstra! Este mult și ceea ce face Statul pentru ei, dar *luțul de căpetenie și hotărâtor trebuie să-l facă ei înșiși*.

Dr. Nicolae Vecerdea.

Uniunea funcționarilor de bancă români.

Sub numirea de: «Colegialitatea» cooperativa funcționarilor români de bancă Cluj, pare a se fi înființat la Cluj o uniune a funcționarilor de bancă, comerciali și industriali din țara românească întreagă. Publicăm la alt loc al revistei noastre un apel al suszisei «cooperative» cu adausul, foarte sincer, de se interesa de aceasta asociație (așa credem noi că ar fi fost mai natural a-i zice) toți aceia pe cari li privește.

Cu această ocazie nu credem a fi fără folos, să amintim, că ideia unei uniuni a tuturor acestor elemente răslele și prea puțin sgomotoase ale vieții noastre social-economice, cari erau și sunt funcționarii

noștri de bancă, comerciali și industriali, nu este nici nouă și nici așa de neînsemnată, cum s'ar părea. Vorbind mai ales de relațiunile noastre de aici din Ardeal, băncile românești de aici în frunte cu «Solidaritatea» formează de ani de zile cea mai pronunțată și mai reală organizare social-economică a elementului românesc din Ardeal. Iar aceia cari, din întuneric și caprea puțin luați în seamă, au dat în trecut suflet acestei înalte instituțiuni de întărire și de conservare națională, erau și sunt funcționari de bancă români. Acești modești robi ai biourilor făceau și fac și acum — după împrejurări — pe casierii, secretarii, sau chiar conferențiarii tuturor reuniunilor noastre economice și culturale, mulțămindu-se de obicei cu roluri «numai active», și contribuind astfel, după puterile lor, la conservarea și progresul acelor instituțiuni.

Ne-am ținut de datorință să relevăm acest rol din trecut al funcționarilor de bancă români, spre a arăta că nu e nici prematură și nici fără înțeles o încheiere a acestor răslețe și foarte diferențiate elemente sociale, într'o asociație a lor, din toate punctele de vedere.

Incerări de grupare într'o uniune a funcționarilor de bancă români, s'au făcut de mai multe-ori, și sub regimul străin de-aici din Ardeal, dar acelea, din motive politice totdeauna au rămas fără rezultat. Dar s'a încercat și s'a înfăptuit o uniune de acest fel și în primile luni ale unirii noastre cu țara mamă și anume în așa numita «eră a congreselor», când aici în Sibiu s'a ținut (la 2 Martie 1919) congresul funcționarilor de bancă români. În acest congres s'a discutat în modul cel mai serios situația acestei însemnate tagme de muncitori și s'a decretat înființarea faptică a unei uniuni a tuturor funcționarilor de bancă români din țară. Statutele acestei uniuni aprobate de de congres au rămas însă până azi neaprobate de tribunal și însași «Uniunea» a rămas numai pe hârtie și în amintirea acelor cari au vrut să o facă.

Reamintind trecutul cu ocaziunea aceasta, se'nțelege de sine, că nu vrem să detragem nimic din meritul acelor, cari, fie din orice motive, au avut mulțămirea sufletească să vadă ideea concretizată și «Uniunea funcționarilor de bancă români» înfăptuită.

Din parte-ne salutăm cu toată dragostea pasul făcut și îndemnăm atât băncile noastre cât și mai ales pe funcționarii acestora să-și ia informațiuni precise asupra rostului «Colegialității» și după puteri să o sprijinească, în propriul lor interes. Căci — cu toată numirea cam «îngustă» a asociației și deși nu avem încă la mână statutele ei — suntem siguri că «Colegialitatea» din Cluj vrea să cuprindă în sine toate elementele muncitoare în biourile tuturor întreprinderilor de bancă, comerciale și industriale din întreagă țara românească. Ba, în legătură cu aceasta credem că nu greșim, dacă prorocim, că azi mâne vom ajunge să vedem și alte instituțiuni de acest

fel existente, contopindu-se într'o «Asociație regnicolară a tuturor funcționarilor de bancă comerciali și industriali privați» din întreg cuprinsul României, fără deosebire de neam.

Și dacă chestiunea se poate astfel contempla și vedea, credem, că o astfel de încheiere de puteri sănătoase în concepțiile ca și în scopurile lor nu poate fi decât folositoare atât pentru interesele lor proprii cât și din punct de vedere obștesc și de stat.

Suntem într'adevăr curioși să vedem, dacă «ideia» va fi în fine înțeleasă și apreciată după cuviință și dacă funcționarii noștri privați pot și mai ales dacă înțeleg să-și dea seamă de rolul unei organizații a lor în stat cum și de interesele lor particulare.

Băncile noastre: bilanțuri, urcări de capital etc.

Și-au urcat capitalurile sau sunt în curs de urcare următoarele bănci și alte întreprinderi comerciale de-ale noastre:

Întreprinderile forestiere Române, Cluj la 150.— mil. Lei dela 50 mil. Lei intrând în legătură cu «*Foresia*.»

Armonia, Cincul mare dela 50.000.— Lei la dublu sau și mai mult.

Vatra Cluj dela Lei 200.000.— la Lei 1.000.000.—

Băncile: «*Arieșana*», Turda, «*Hațiegana*», Hațieg și «*Iulia*», Alba Iulia au fuzionat cu «*Banca Centrală pentru industrie și comerț, Cluj*. Banca «*Lumina*» Sibiu a fuzionat cu *Banca Românească*, București. Banca: *Cassa de păstrare* Mercurea a fuzionat cu *Cassa de păstrare*, Săliște.

Banca Poporală, Caransebeș la un capital de Lei 300.000.— și fonduri de Lei 30.000.— arată cu finea anului expirat active totale de Lei 1.570.000.— un beneficiu brut de Lei 88.000.— și net de 18.400.— Dintre pozițiile de activă se evidențiază, *Cassa* și bonurile la alte bănci de Lei 489.000.— ceea ce denotă prea mare abundență de numerar; apoi împrumuturile cu Lei 870.000.— și Fiectele cu 190.000.—; iar la pasiune: Depunerile spre fructificare cu Lei 1.118.000.—

«*Economia*», Cohalm își încheie cu 31 Decem. 1920 al 18-lea an de gestune cu cel mai frumos rezultat ajuns până acum. Cetind bilanțul acestei bănci observăm, că conducătorii acesteia au înțeles situația dată și spiritul timpului și s'au știut acomoda. Astfel vedem, că printre ramii de operațiuni de bancă obișnuite, au început a se ocupa și cu afaceri de comerț, poate numai în mic și desigur cu toată precauțiunea dar cu rezultate destul de frumoase. Un alt moment nu-l putem lăsa nerelevat din bilanțul «*Economiei*» și anume încrederea mare a publicului din jurul acela în acest institut de bani, încredere pe care o

dovedește cifra foarte însemnată a depunerilor spre fructificare. Într'adevăr această poziție de pasivă se ridică la Lei 3,100,000.— sumă care față de capitalul societății este puțin obicinuită.

Anul 1920 îi încheie «Economia» la un capital de Lei 200,000.— cu active totale de Lei 3,400,000.— beneficiu brut Lei 168,700.— și net Lei 35,000.—

O nouă urcare de capital a fost propusă adunării generale.

«Piatra» Teiuș, își încheie al 14-lea bilanț anual cu active de Lei 1.200,000.— la un capital societar de Lei 150,000.— și fonduri de rezervă de Lei 66,000.—, cu un beneficiu brut de Lei 72,000.— și net Lei 25,800.—

«Oraviciiana», Oravița-Montană își încheie cu 1920 al 28-lea bilanț anual. Acest institut de bani este una dintre băncile noastre ardelenesti «tip» ordonate și solide, caracterizate mai ales prin rezervele frumoase ce le au. Aceste fonduri de rezervă la Oraviciiana fac Lei 950,700.— aproape ajungând cifra capitalului societar, care este de Lei 1,000,000.— Bilanțul pro 1920 se încheie cu active totale de rotund Lei 8,000,000.— beneficiu brut Lei 411,000.— și net 193,700.—

Se ocupă exclusiv cu afaceri de bancă.

Adunări generale — dividende.

Și-au convocat resp. ținut până acum adunările generale ordinare, pentru anul de gestiune 1920, următoarele bănci de-ale noastre:

Banca:	Adunarea generală la:	Coupon
«Albina», Sibiu	16 Aprilie 1921	—
«Arădana», Arad	20 Martie	—
«Armonia», Cincul-mare	17 Febr.	4.—
«Banca Naț. a României», București	20 Febr.	210.—
»Banca Românească», București	6 Martie	—
«Banca Poporală», Caransebeș	24 Febr.	—
«Banca gen. de comerț», T. Murăș	15 Febr.	—
Banca comercială și ind., Diciosânmartin	23 Martie	—
«Banca Econ.», Șemlac	20 Martie	—
«Bihoreana», Oradea-mare	24 Febr.	10.—
«Cordiana», Fofeldea	15 Febr.	250
«Corvineana», Hunedoara	20 Martie	—
«Creditul», Zernești	10 April	—
«Crișana», Brad	4 April	—
«Cârțișoreana», Streza-Cârțișoara	22 Martie	—
«Drăganul», Beiuș	20 Martie	350

Banca:	Adunarea generală la:	Coupon
«Economia», Cohalm	6 Martie	5.—
«Furnica», Făgăraș	19 Martie	—
«Geogeană», Geoagiu	23 Febr.	—
«Goronul», Aiud	6 Martie	7.—
«Grănițerul», Dobra	21 Martie	—
«Insoțirea de cred.», Daneș	—	—
«Insoțirea de credit», Co-măna-de-sus	10 April	—
«Inst. de cred. și de econ.», Mehadia	20 Martie	—
«Lumina», Sibiu	20 Martie	—
«Minerva», Beclean	11 Aprilie	—
«Mureșiana», Reghin	20 Aprilie	—
«Nădlăcana», Nădlac	13 Martie	—
«Negoiul», Porumb.-de-sus	13 Febr.	—
«Olteana», Viștea-de-jos	24 Martie	4.—
«Opinca», Ciachi-Gârbău	3 Aprilie	—
«Oraviciiana», Oravița-mont.	10 Martie	—
«Patria», Blaj	27 Febr.	40.—
«Piatra», Teiuș	5 Martie	5.—
«Pesăcana», Pesac	17 Aprilie	—
«Poporul», Lugoj	24 Martie	—
«Poporul», Săliște	17 Aprilie	—
«Progresul», Iliă-Mureșană	25 Febr.	—
«Riureana», Copalnic-Măn.	12 Aprilie	—
«Sebeșana», Caransebeș	4 Aprilie	—
«Șercăiana», Șercaia	3 Aprilie	—
«Strugurul», Pianul-de-sus	3 Maiu	—
«Selăgiana», Jibou	7 Martie	250
«Soimul», Ocnele-Mureșului	11 Martie	—
«Șoimul», Vașcău	27 Martie	—
«Solidaritatea», federala in-financiare române	16 Ianuarie	—
«Țibleșana», Reteag	4 Maiu	—
«Timișiana», Timișoara	24 Martie	—
«Vatra», Cluj	2 Martie	6.—
«Victoria», Arad	20 Febr.	15.—
«Vulturul», Tășnad	1 Martie	—

CRONICĂ.

Participarea la beneficiu a funcționarilor de bancă. «Banca românească», după cât se aude, a hotărât o liberală și generoasă participare la beneficiu, a funcționarilor ei. Pe anul 1920 a distribuit, funcționarilor cu o leafă dela 350 la 900 lei pe lună, leafa pe doi ani; funcționarilor dela 900 în sus, leafa pe 3 ani; procuriștilor, 40,000 lei; șefilor de serviciu 50,000 lei și subdirectorilor 100,000. Dactilografele ar fi primit, față de salariul de 400 lei pe lună, suma de 9600 lei.

Bilanțul Băncii Marmorosch, Blank & C-ie. Banca Marmorosch, Blank & C-ie S. A. și-a încheiat bilanțul pe anul 1920 cu un beneficiu net de lei

51.567,572.98. Consiliul de administrație al acestei bănci a decis să propună Adunării generale ordinare a acționarilor distribuirea pe același exercițiu a unui dividend de 20 %.

S'a mai decis a se trece 3 milioane la fondul de pensuni al personalului, 12 milioane la fondul de rezervă, iar alte 12 milioane să se raporteze pe anul viitor.

«Banca Basarabiei» își înființează o nouă filială. «Banca Basarabiei» cu sediul central în Chișinău aduce la cunoștință deschiderea unei nouă sucursale în Cetatea-Albă. Această sucursală e a patra după Tighina, Soroca și Călărași.

Sucursala din Cetatea-Albă și-a început operațiunile la 14 Martie a. c.

Tratatul între Italia și Ceho-Slovacia. La Roma s'au semnat tratatele de comerț și navigație între Italia și Ceho-Slovacia, pentru o durată de 5 ani, precum și tratatul transporturilor, convenția pentru portul Triest, convenția juridică și cea financiară.

Noua orientare economică a Germaniei. Un ziar italian arată noua orientare comercială a Germaniei în spre Orient, în special spre Statele din făgașul rusesc cu care caută să stabilească legături economice dintre cele mai active, în scop de a favoriza exportarea produselor industriale chimice și tehnice germane, în țările din răsăritul Germaniei și importarea materiilor prime și produse articole, din aceste țări.

Inlesnirea relațiilor între țările aliate și Belgia. Ministerul de externe belgian, pentru a înlesni relațiile între țările aliate și Belgia, a hotărât să suprimă formalitățile vizării pașapoartelor pentru străini și prin aceasta și taxa vizei.

Convenția financiară franco-ungară. Cu ocaziunea discuției proiectului convenției financiare franco-ungare în Parlamentul din Budapesta, ministrul de finanțe ungar a declarat că Ungaria e dispusă a pune totul în mișcare pentru a stabili relații comerciale și financiare cu țările vecine și a întrebuița toate puterile țării pentru a asigura plata datoriilor către Statele străine.

Criza economică în Rusia. Criza economică în Rusia a atins proporții grozave.

În ceea ce privește marea industrie, după cifre oficiale bolșevice, 74 de fabrici au fost închise și 127,000 de lucrători au fost lăsați pe drumuri.

Diverse. Un ziar de dimineață anunță că la Mehadia, s'ar fi descoperit o nouă mină de aur,

pentru exploatarea căreia s'a constituit o societate cu un capital de 5 milioane.

Fabricile de zahăr din Ardeal au intervenit pentru a fi scutite de obligațiunea arendării terenurilor plantate cu sfeclă.

În vederea intensificării producției legumelor, Direcțiunea de agricultură din Cluj, a oferit semințe cu prețuri foarte mici.

Se proiectează construirea unei linii ferate Sibiu—Cluj prin Alba-Iulia.

În unele părți ale Ardealului prețul vitelor a scăzut în mod simțitor în urma lipsei generale de nutreț.

S'a luat dispoziția, ca transporturile Poștel să fie creditate în cont de direcția C. F. R.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut sub Nr. 21—22 din Biblioteca Bancilor române:

Problema valutară, de G. Hammer, trad. de redactorul nostru dl Sofroniu Roșca. Chestiunea aceasta este astăzi de cea mai mare actualitate și de aceea recomandăm broșura de mai sus tuturor acelor, cari au vre-un interes pentru chestiunile financiare și în special pentru situațiunea financiară-economică a țării noastre.

În «Problema valutară» se tractează chestiunea dintr'un punct de vedere cu totul nou și absolut necunoscut la noi. E vorba de așa-numita «*valută absolută*» și «*bani liber*», circulația de bani fiind în strânsă legătură și dependentă totdeauna de *situațiunea generală a prețurilor*.

Din cele 24 de capitole amintim următoarele: «Valoare și putere de cumpărare», «Situațiunea generală a prețurilor», «Contractele de plată, creditori și debitori», «Cantitatea banilor și celeritatea circulațiunii lor», «Valute arbitrare (ca cele de azi)», «Valută absolută», «Cursul devizelor», «Dobânda», «Banii valutei absolute», «Amortizarea datoriilor statului», «Emigrarea capitalului», «Independența națională» etc.

Iată tot atâtea chestiuni, cari azi preocupă pe toată lumea, fără a li-se putea da o soluțiune mulțămitoare.

Cetiți „Problema Valutară“ de S. Roșca. Se poate procura dela Librăria arhidiecezană, Sibiu și dela Adm. Revistei Economice. Prețul Lei 6— plus Lei 1— pentru porto.

Dela „Colegialitatea“ cooperativa funcționarilor români de bancă, Cluj.

A P E L

cătră Băncile românești și funcționarii băncilor.

În luna Octombrie a. tr. un grup de entușiști, inimoși și înțelegători funcționari români de bancă din Cluj, au pus bazele unei asociații numită „Colegialitatea“ cooperativa funcționarilor români de bancă, comerciali și industriali, cu sediul în Cluj.

Această instituție social economică, — care ne-a lipsit până astăzi, parte din cauza vitregiei vremurilor, parte din lipsa spiritului de organizare — resărind în aceste zile de prefacere, organizare și consolidare dintr'o arzătoare necesitate, dacă va fi înțeleasă și sprijinită de toți funcționarii și de toate instituturile românești, va deveni acel cheag de solidaritate, acel îndrumător moral, acel for suprem și cetate puternică care își va resfrânge binefacerile credem nu numai asupra funcționarilor de bănci ci și asupra vieții noastre economice în general.

Pentru ca să fie cunoscute scopurile asociației dăm mai jos textul §-ului 2 din statute.

Scopul asociației este:

a) de a cultiva spiritul de colegialitate și solidaritate între funcționarii români din toată țara Românească, prin corespondență, conveniri sociale, excursiuni, ședințe literare periodice ordinare și festive, precum și prin publicațiuni periodice anuale, mensuale, săptămânale sau de zi după cum se va dispune de material. b) A da tot concursul moral și material pe seama membrilor în scopul asigurării unei poziții sociale respectabile, cât și pentru progresul just în cele materiale. c) A intermedia plasamente de servicii corespunzătoare pe seama membrilor. d) A înființa un birou de informațiuni. e) A cumpăra și a vinde mărfuri pe seama membrilor. f) Crearea și administrarea unui fond general de ajutorare a membrilor. g) Colegialitatea va regula în cazuri speciale toate diferendele de natură morală sau materială ce s'ar ivi între membri săi, sau între funcționari și patroni, când intervenția ei va fi solicitată.

Colegialitatea deci nu este o organizație politică, nici ultra socialistă, ci o organizație morală pe baze altruiste.

Vrem să dezvoltăm spiritul de colegialitate și solidaritate între funcționarii de bancă cari au fost în toate timpurile un element de ordine, de muncă serioasă și devotată, element de cultură, muncitori serioși, disciplinați și conștiinți, funcționari vrednici și cinstiti.

Vrem să ridicăm prestigiul nostru, să ridicăm nivelul cultural al funcționarilor, sprijinind mișcările culturale, economice și sociale.

Vrem să ne creăm fonduri de ajutorare, de studii și de excursiuni sprijinindu-ne unul pe altul, ajutându-ne printru sinceră și frățescă colegialitate.

Ne adresăm deci cu frățescă și colegială dragoste cătră toți colegii nostri risipiți prin toate unghiurile țării, facem apel la fiecare coleg și institut, să se înscrie în rândul membrilor ei.

Organizați întâi în Cluj, dorim să extindem organizația noastră și în afară, să o întregim cu toți colegii, pentru ca să facem din ea o instituție solidă, respectată și folositoare.

Să ne apropiem, să ne cunoaștem, să ne întâlnim ca să pornim pe aceiaș cale spre progres și consolidare, spre ajutorare imprumutată.

Începutul l'am făcut, așteptăm aderarea și conlucrarea tuturor colegilor din afară.

În munca noastră altruistă rugăm atât sprijinul moral cât și material al Băncilor noastre pentru care ne jertfim cei mai frumoși ani ai vieții. Instituția noastră este chiar în interesul Băncilor.

Le invităm deci să se înscrie și ele în șirul membrilor și le rugăm ca din beneficiul anului să ne voteze pentru fondul nostru de ajutorare studii și excursiuni o sumă potrivită. Donațiunile le vom publica și prin ziare. Rugăm pe colegii nostri pentru o propagandă în acest scop.

La cerere trimitem cu plăcere ori ce informațiuni. După tipărire vom trimite și statutele.

Fiecare membru la intrare în asociație subscrie și plătește o cvotă fundamentală de 100 Lei și o cotizație de 10 Lei lunară care se poate solvi și pe anul întreg deodată.

Dorind să edităm și scoatem almanahul funcționarilor de bancă, rugăm toate Băncile să ne trimită numele exact al funcționarilor lor.

În speranța că vom fi înțeleși și apelul nostru va afla răsunset în inima fiecărui coleg și va fi ascultat și de Băncile noastre cari au sprijinit totdeauna cu generozitate consolidarea funcționarilor săi, adastând un răspuns favorabil, suntem cu cea mai colegială stimă.

Cluj, 20 Martie 1921.

Vasile Vlaicu,

prezident.

Emil A. Chiffa,

secretar.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ioan Albon, șef contabil la Banca Centrală
 Iosif Albon, șef contabil la Banca Agrară
 Anastasiu Bejan, șef de serviciu la Banca Centrală
 Emil Birtolon, șef contabil la «Economul»
 Octavian Constantin, șeful lichidatului Marmorosch Blank
 Anastasiu Demian, funcționar sup. Intrepr. For. Române
 Eugen Roșescu, sub director la «Vatra».

Robert Elecheș, funcționar sup. la Banca Centrală
 Valer Ghiricolas, contabil șef la filiala «Albina»
 Dr. Victor Man, șef de birou la Banca Agrară
 Ioan Miclea, cassier general la Intr. Forestiere Române
 Iosif Orga, secretar la «Economul»
 Marius Peculea, director la filiala «Albina»

CONSILIUL DE CENZORI:

Mihail Ionescu, comerciant
 Nicolae Munțiu, șef de birou la Banca Agrară
 Paul Theohcar, funcționar superior la Banca Centrală.

Nicolae Opreșiu, șef contabil la «Coroana»
 Romul Perian, cassier general la Banca Agrară

„CASSA DE PĂSTRARE“,
 :: INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE ANONIMĂ, SALIȘTE. ::

AVIZ!

„Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște“ și „Cassa de păstrare societate pe acții în Mercurea“ au decis fuziunea sub denumirea „CASSA DE PĂSTRARE“, institut de credit și economii, societate anonimă în Săliște, cu capitalul societar de Lei 2.000.000, împărțit în 20.000 acții de câte 100 Lei nominal.

Condițiunile stabilite sunt următoarele:

1. Membrii „Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște“ primesc:
 - a) în schimbul fiecărei părți de fondare avute câte 1 acție, în total 5000 acții;
 - b) dreptul de a opta după fiecare acție veche una nouă cu prețul de Lei 150.—, în total 5000 acții;
 - c) dreptul de a mai opta după câte 2 acții vechi una acție nouă cu prețul de Lei 200.—, în total 2500 acții.
2. Acționarii „Cassei de păstrare, societate pe acții în Mercurea“ primesc:
 - a) în schimbul fiecărei acții vechi câte 1 acție nouă, total 3000 acții.
 - b) dreptul de a opta după fiecare acție veche câte 1 acție nouă cu prețul de Lei 150.— și Lei 25.— întregire de capital, în total 3000 acții;
 - c) dreptul de a mai opta după câte 2 acții vechi 1 acție nouă cu prețul de câte Lei 200.—, în total 1500 acții;
3. Acțiunile neoptate din partea celor în drept se vor vinde și la neacționari cu prețul de câte Lei 300.—.

Consiliul de administrație e în drept să selecționeze ofertele.

4. Sumele incurse peste nominalul acțiilor de Lei 100.— vor trece la fondul de rezervă.

5. Terminul de optare începe la 20 Martie și se încheie la 30 Aprilie 1921.

6. Vărsămintele se fac în 2 rate și anume:

Prima rată de 30% până la 30 Aprilie a. c.

A doua rată de 70% până la 30 Iunie a. c.

Sumele cerute peste nominalul acțiilor de Lei 100.— se plătesc la prima rată.

Se pot solvi și ambele rate deodată.

Pentru sumele solvite institutul rebonifică 5%, iar pentru ratele decăzute socotește 8% interese.

7. Față de cei, ce nu efectuează vărsămintele în termenii fixați se aplică dispozițiile codului comercial și ale statutelor societății.

8. Vărsămintele efectuate se vor cvita în titli provizorii, iar după achitarea prețului integral se vor elibera acțiunile originale.

9. Cu începere dela 1 Ianuarie 1922 acțiunile noi vor intra în toate drepturile și se vor bucura de toate favorurile acțiilor vechi.

10. Toate părțile de fondare, respective acțiunile societăților fuzionate trebuie depuse până la 30 Aprilie a. c. pe lângă revers, la cassieria „Cassei de păstrare“, institut de credit și economii, societate anonimă în Săliște.

11. Părțile de fondare respective acțiunile depuse până la acest termin se vor anula și în locul lor se vor emite acții noi.

După acest termin valoarea nominală a părților de fondare respective a acțiilor vechi nedepuse se va administra ca depozit în favorul vechilor membri respective acționari.

12. Subscrierile de acții precum și vărsămintele se pot face și la sucursala din Mercurea precum și la institutele „Albina“ în Sibiiu și la sucursalele acesteia din Brașov, Cluj și Lugoj, la „Banca Centrală pentru industrie și comerț“ în Cluj și sucursala acesteia în Sibiiu, la „Ardeleana“ în Orăștie, la „Bihoreana“ în Oradea-mare, la „Furnica“ în Făgăraș, la „Mărgineana“ și „Mielul“ în Poiana, la „Sebeșana“ în Sebeșul-săsesc și la „Victoria“ în Arad.

Institutele designate ca locuri de subscriere sunt rugate a primi părțile de fondare respective acțiunile vechi și a le trimite institutului nostru, pentru de a fi înlocuite cu reverse până la eliberarea acțiilor originale.

Săliște, la 13 Martie 1921.

Consiliul de Administrație.

Banca Națională a României.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

1920
21 Februarie

1,500.215,799
234,001
49.454,902
152.247,165
63.311,780
8.042,556
1,599.088,566
1,495.676,533
998.000,000
—
—
22.889,424
11.997,418
32.645,277
3.813,181
6.797,746
1.205,945
1.386,531
8.470,734
626.477,952
92.046,247
6,674.001,757
12.000,000
56.208,165
7.885,958
4,455.761,704
1.698,854
893.722,774
1,246.724,302
6,674.001,757

ACTIV

315.179,980 178.575,450 1.689,111 8,144 1,004.763,114	} stoc metalic {	aur dep. (mon. și lingouri) 493.755,430
		aur (lingouri) — — — — — 1.689,111 aur (monete) — — — — — 14,455 disp. trate și bon. de tez. aur 2,954.763,115
Argint și diverse monete — — — — —		
Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat — — — — —		
Efecte scontate — — — — —		
34.556,900	Imprumuturi pe efecte publice — — — — —	87.027,700
58.865,500	Impr. pe ef. publ. în ct. curent	118.481,800
28.754,880	din cari nu s'au ridicat lei: 69.397,648	59.084,152
Imprumul Statului de 15 milioane fără dobândă (1901) — — — — —		
Imprumul de 1,600 milioane pe bonuri de tezaur aur (1914—1918)		
Impr. de 1,500 mil. pe bon. de tezaur aur fără dob. (12 Mai 1919) —		
Impr. de 1 miliard pe bon. de tezaur aur fără dob. (16 Oct. 1919) —		
Impr. de 5 miliarde p. unif. monetară fără dob. (11 Iunie 1920) —		
Imp. de 2½ „ „ „ „ „ „ (5 Ian. 1921) — —		
Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor — — —		
Efectele capitalului social — — — — —		
Efectele fondului de rezervă — — — — —		
Efectele fondului amort. imobil., mobil. și mașinilor de imprim — —		
Imobile — — — — —		
Mobilier și mașini de imprimerie — — — — —		
Cheltuieli de administrațiune — — — — —		
Conturi curente — — — — —		
Conturi de valori — — — — —		
Conturi diverse — — — — —		

1921
12 Februarie 19 Februarie

3,250.222,111	3,450.222,111
312,620	327,770
81.032,561	27.088,275
666.195,238	656.160,826
143.151,273	146.111,852
8.042,556	8.042,556
1.598.926,166	1,598.926,166
1.495.676,573	1,495.676,533
998.000,000	998.000,000
4,138.545,995	4,227.598,893
230.265,569	280.265,569
31.627,945	31.936,253
11.997,418	11.997,418
32.645,277	32.645,277
3.813,181	3.813,181
6.810,769	6.810,769
1.430,535	1.430,535
1.792,211	2.615,493
9.279,787	9.392,855
1,424.066,423	1,220.019,385
1,118.560,187	1,476.178,102
15,252.394,355	15,685.259,819
12.000,000	12.000,000
60.721,631	60.721,631
8.056,292	8.056,292
9,552.194,287	10,122.654,194
5.907,536	6.905,980
981.514,509	1,012.605,505
4,632.000,100	4,462.316,217
15,252.394,355	15,685.295,819

PASIV

Capital — — — — —
Fond de rezervă — — — — —
Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor de imprimerie — — —
Bilete de bancă în circulațiune — — — — —
Dobânzi și beneficii diverse — — — — —
Conturi curente și recepise la vedere — — — — —
Conturi diverse — — — — —

Efecte și alte valori de restituit

4,706.128,482	21 Febr. 1920	19 Febr. 1921	10,535.879,783	10,534.156,773	
	222.492,690	Efecte și alte valori în păstrare — —			257.606,215
	4,100.000,000	Bon. de tez. aur în gaj pentru Impr. Stat.			9,295.000,000
153.251,308	437.636,242	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	875.051,333	931.816,134	
4,913.379,790	Conturi de ordine — — — — —		11,410.931,116	11,465.972,907	

Taxa: Seont 6%, Dobândă 7%.